

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA – HISTORIA, HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

KL. IV-VIII

Maciej Jagiełło, Grzegorz Kulbicki

I. ZASADY OGÓLNE

Cele PZO:

- sprawdzenie poziomu opanowania wiedzy i zdobytych umiejętności
- mobilizowanie ucznia do dalszej pracy
- stymulowanie rozwoju ucznia
- diagnozowanie poziomu nauczania

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE

Na lekcjach historii oceniane będą:

- czytanie mapy i korzystanie z atlasu,
- czytanie ze zrozumieniem (tekstu z podręcznika),
- analiza prostego tekstu źródłowego,
- projekty,
- posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu chronologii, obliczanie czasu wydarzeń, długości ich trwania, umieszczenie ich na osi czasu,
- umiejętność łączenia faktów, myślenia przyczynowo-skutkowego, porównania epok, ustrojów politycznych, społecznych i gospodarczych na przestrzeni dziejów,
- wykorzystanie ilustracji, filmu, nagrania audio jako źródła informacji (dokonanie opisu w formie ustnej lub pisemnej),
- umiejętność narysowania drzewa genealogicznego,
- wypowiedzi ustne,
- wypowiedzi pisemne (zadania domowe, wypracowania na tematy historyczne),
- sprawdziany pisemne (testy, sprawdziany, kartkówki),
- zaangażowanie i wkład pracy ucznia,
- udział w konkursach historycznych,
- praca w grupie,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń.

III. FORMY OCENIANIA, WYMAGANIA NA OCENĘ, SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW, SPOSOBY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI O OCENACH

1. FORMY OCENIANIA

- stopień (skala 1 - 6)
skala ocen:
 - ocena celujący - 6
 - ocena bardzo dobry - 5
 - ocena dobry - 4
 - ocena dostateczny - 3
 - ocena dopuszczający - 2
 - ocena niedostateczny - 1
 - + (plus) - ocena cząstkowa -
- eksponowanie prac na wystawach, gazetkach,
- pochwała ustna, pisemna

2. WYMAGANIA

Aby uzyskać ocenę:

- I. Dopuszczającą – uczeń powinien wykazać się znajomością elementarnej wiedzy, wyjaśniać z pomocą nauczyciela znaczenie podstawowych terminów historycznych, dokonywać opisów przeszłości i porównywać ją z teraźniejszością na podstawie materiałów ilustracyjnych;
- II. Dostateczną – uczeń powinien posiadać podstawową wiedzę faktograficzną, czytać teksty ze zrozumieniem, dostrzegać związki teraźniejszości z przeszłością, opanować najprostsze umiejętności przedmiotowe, takie jak: dokonywanie oceny zdarzenia, opis, porównanie, określanie, w którym wieku doszło do danego zdarzenia, porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej, odczytywanie daty wydarzenia z osi czasu;
- III. Dobrą – uczeń powinien opanować wiedzę faktograficzną na poziomie ponadpodstawowym, wykazywać się aktywnością na lekcjach, wyrażać własną opinię, dostrzegać ciągłość rozwoju kulturalnego i cywilizacyjnego, integrować wiedzę uzyskaną z różnych źródeł, samodzielnie poszukiwać informacji o swoim regionie i rodzinnej miejscowości, umiejętnie posługiwać się mapą, odczytywać wiadomości z wykresów i tabel;
- IV. Bardzo dobrą – uczeń musi wykazać się nie tylko dużą wiedzą, lecz także zrozumieniem procesów historycznych; powinien również samodzielnie wyciągać wnioski, ujmować treści historyczne w związki przyczynowo-skutkowe, krytycznie odnosić się do wydarzeń z przeszłości oraz porównywać epoki i okresy;
- V. Celującą – uczeń wykazuje się rozległą wiedzę historyczną, świadczącą o uzdolnieniach humanistycznych, ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem. Osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych (np. w olimpiadach historycznych). Bierze czynny udział w życiu szkoły, wykazuje się aktywną i prospołeczną postawą, np. pomagając słabszym koleżankom i kolegom w nauce.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował treści koniecznych,
- ✓ ma bardzo poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, uniemożliwiające dalszą naukę,

- ✓ nie przejawia chęci przyswajania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem,
- ✓ nie prowadzi zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- ✓ notorycznie nie odrabia pracy domowej.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował treści przewidziane w programie nauczania na poziomie koniecznym,
- ✓ wykazuje elementarną znajomość pojęć i faktów historycznych,
- ✓ ma duże braki w podstawowych wiadomościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je nadrobić,
- ✓ rozwiązuje i wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności,
- ✓ przejawia gotowość i chęć do przyjmowania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem,
- ✓ stara się prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz zeszyt ćwiczeń,
- ✓ stara się czytać zagadnienia zawarte w podręczniku i wyróżnia fakty najistotniejsze,
- ✓ raczej odrabia zadania domowe. Prowadzi zeszyt, odrabia zadania domowe
- ✓ ze sprawdzianów, testów, innych prac osiąga min. 35% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował treści przewidziane w programie nauczania na poziomie podstawowym,
- ✓ rozwiązuje i wykonuje typowe zadania o podstawowym stopniu trudności i niewielkim stopniu złożoności,
- ✓ ocenia wydarzenie historyczne i opisuje z pomocą nauczyciela oraz pomocy dydaktycznych,
- ✓ zna podstawowe pojęcia historyczne,
- ✓ posiada znajomość podstawowej wiedzy faktograficznej,
- ✓ próbuje porównywać, selekcjonować i klasyfikować fakty i informacje,
- ✓ odczytuje wydarzenia z osi czasu,
- ✓ określa wiek zdarzenia i zna ważne daty,
- ✓ dostrzega podstawowe związki pomiędzy różnymi faktami historycznymi,
- ✓ wykazuje minimalną aktywność na lekcji,
- ✓ odrabia prace domowe,
- ✓ poprawnie prowadzi zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń
- ✓ ze sprawdzianów, testów, innych prac osiąga min. 55% punktów.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował treści przewidziane w programie nauczania na poziomie rozszerzającym,
- ✓ potrafi samodzielnie pracować z podręcznikiem, materiałem źródłowym i wykonuje zadania o średnim stopniu trudności i złożoności,
- ✓ poprawnie ocenia i opisuje wydarzenie historyczne,
- ✓ wykazuje dużą znajomość faktów, pojęć i postaci historycznych,
- ✓ ustnie i pisemnie stosuje terminy i pojęcia historyczne,
- ✓ dokonuje uporządkowanej charakterystyki dziejów,

- ✓ wykazuje się dużą znajomością dat,
- ✓ prawidłowo posługuje się osią czasu,
- ✓ nanosi daty, określa wiek itp.,
- ✓ poprawnie posługuje się mapą,
- ✓ rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł wiedzy,
- ✓ efektywnie współpracuje w zespole i dość aktywnie pracuje w grupie,
- ✓ bierze udział w dyskusjach, wymianie poglądów.
- ✓ jego zeszyt jest prowadzony starannie.
- ✓ ze sprawdzianów, testów, innych prac osiąga min. 75% punktów

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania historii,
- ✓ sprawnie posługuje się wiadomościami łączy, analizuje i opisuje fakty i wydarzenia w oparciu o znajomość dat, postaci i pojęć historycznych,
- ✓ stosuje chronologię i hierarchię treści,
- ✓ rozwiązuje samodzielnie problemy, potrafi samodzielnie interpretować i wyjaśniać fakty i zjawiska historyczne,
- ✓ posiada uporządkowaną wiedzę na temat epok historycznych i ich dążeń, idei, kultury materialnej i duchowej oraz problemów społecznych i gospodarczo-politycznych,
- ✓ potrafi zastosować posiadaną wiedzę w ocenie bieżących wydarzeń,
- ✓ biegle posługuje się mapą,
- ✓ umiejętnie analizuje teksty źródłowe,
- ✓ umie bronić swoich poglądów,
- ✓ wnosi twórczy wkład w realizowane zagadnienia.
- ✓ starannie prowadzi zeszyt, osiąga ze sprawdzianów, testów, kartkówek i innych form ocenianych kryterialnie minimum 91% punktów.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ w pełnym stopniu opanował treści programowe,
- ✓ umie formułować oryginalne wnioski, hierarchizować i selekcjonować nabytą wiedzę,
- ✓ bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych,
- ✓ samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania.
- ✓ starannie prowadzi zeszyt, osiąga ze sprawdzianów, testów, kartkówek i innych form ocenianych 99-100% punktów.

3. WAGA OCEN, OCENIANE FORMY AKTYWNOŚCI I CZĘSTOTLIWOŚĆ OCENIANIA:

WAGA	FORMY AKTYWNOŚCI	SEMESTR I	SEMESTR II
5	TEST wiadomości i umiejętności	2-4	2-4
5	SPRAWDZIANY	0 - 1	0 - 1
4	KARTKÓWKI	X	X

5	PROTFOLIO / PROJEKT EDUKACYJNY	X	X
4	ODPOWIEDŹ USTNA	1	1
3/2	PRACE DOMOWE	X	X
3/4	SAMODZIELNA PRACA NA LEKCJI	X	X
3	KARTA PRACY	X	X
2	PRACA W GRUPIE	X	X
5	UDZIAŁ W KONKURSACH HISTORYCZNYCH	X	X
1	DIAGNOZY wstępna, końcowa	1	1
2	AKTYWNOŚĆ na lekcji	x	X
5	indywidualne osiągnięcia z zakresu przedmiotu	X	X

- test, praca klasowa, sprawdzian - z określonej partii materiału, poprzedzone lekcją powtórzeniową, zapisana w zeszycie przedmiotowym, zapowiedziana z tygodniowym wyprzedzeniem, przygotowana na 1/2 godz. lekcyjne
- kartkówki - obejmują materiał z ostatnich 1 - 3 lekcji, bez zapowiedzenia
- prace domowe - podlegają sprawdzeniu, ale nie zawsze ocenie w formie stopnia
- odpowiedzi ustne - z ostatnich 1 - 3 lekcji
- x - symbol oznacza dowolną częstotliwość, według uznania nauczyciela, w zależności od potrzeb i możliwości ucznia

4. SKALA OCEN, WAGA OCEN I SPOSÓB OBLICZANIA ŚREDNIEJ WAŻONEJ:

- ocena celujący - 6 100% (BEZBŁĘDNIE)
 - ocena bardzo dobry - 5 - 91% - 100%
 - ocena dobry - 4 - 75% - 90%
 - ocena dostateczny - 3 - 55% - 74%
 - ocena dopuszczający - 2 - 35% - 54%
 - ocena niedostateczny - 1- 0% - 34%
1. zgodnie z WZO stosuje się ocenianie wagowe i określony sposób zapisu w dzienniku:
- waga 5 (kolor czerwony) - testy, sprawdziany, dyktanda, praca klasowa, diagnoza przedmiotowa
 - waga 4 (kolor zielony) - kartkówki, odpowiedź ustna, diagnoza międzyprzedmiotowa, samodzielna praca na lekcji - dłuższa forma wypowiedzi,
 - waga 3 (kolor niebieski) - praca domowa - dłuższa forma wypowiedzi pisemnej, referat, projekt, samodzielna praca na lekcji - krótkie formy wypowiedzi pisemnej, ustnej, prace z zakresu nauki o języku, recytacje, czytanie bez przygotowania
 - waga 2 (kolor czarny) - aktywność na lekcji, praca w grupie, prace domowe - krótkie formy, czytanie z przygotowaniem

2. wzór obliczania średniej ważonej:

$$\frac{N1X1 + N2X2 + \dots + NiXi}{N1 + N2 + \dots + Ni}$$

*N – waga oceny, X – ocena

a. oceny całościowe, częściowe – jedynie z „plusem” (oprócz oceny celujący)

b. jeżeli uczeń na koniec I semestru lub na koniec roku osiągnie średnią ocen ważonych: 1,75, 2,75, 3,75, 4,75, 5,75, może starać się o podniesienie oceny na wyższą. Jeżeli średnia ta będzie niższa niż wyżej wymienione, wówczas nie może ubiegać się o ocenę wyższą.

5. SPOSOBY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI O OCENIE I POSTĘPACH W NAUCE:

- UCZNIOM - ustnie - motywując ocenę i wskazując sposób poprawy, pisemnie - w zeszytach przedmiotowych, na różnego rodzaju sprawdzianach według zasad oceniania kształtującego,
- RODZICOM - ustnie - podczas zebrań, "śródmiesiączki dla rodziców", indywidualnych spotkań, pisemnie - w zeszytach przedmiotowych według zasad oceniania kształtującego,

Z wypracowaniami, sprawdzianami, testami można zapoznać się w szkole - dzieci w czasie lekcji, rodzice podczas organizowanych spotkań lub po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z nauczycielem.

IV. FORMY ZALICZANIA I POPRAWIANIA OCEN

- 1) Uczeń, który nie pisał sprawdzianu, testu, pracy klasowej, kartkówki w określonym terminie, powinien napisać dany sprawdzian w ciągu 2 tygodni od momentu powrotu do szkoły (w terminie uzgodnionym z nauczycielem). Po tym terminie, przy braku okoliczności usprawiedliwiających, do dziennika zostanie wpisana ocena – niedostateczny.
- 2) Uczeń nieobecny w szkole jest zobowiązany do uzupełnienia brakujących tematów lekcji i zadań domowych - w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły. W przypadku dłuższej nieobecności czas na uzupełnienie będzie indywidualnie ustalony przez nauczyciela.
- 3) Uczeń, może poprawić ocenę - niedostateczny, dopuszczający ze sprawdzianów, testów przedmiotowych w terminie ustalonym z nauczycielem.
- 4) Uczeń, który za brak zadania domowego otrzymał ocenę "niedostateczny", zobowiązany jest uzupełnić ów brak na następne zajęcia.
- 5) Uczeń, który "ściąga" podczas różnych form kontrolowania wiedzy i umiejętności, otrzymuje ocenę "niedostateczny" bez możliwości poprawy.

V. KRYTERIA OCENY DLA POSZCZEGÓLNYCH FORM

1) Wypowiedzi ustne.

Oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii historycznej, zgodność z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi poprzez wykorzystanie pomocy naukowych (mapy, tablice graficzne itp.)

Skala ocen zgodna ze skalą prac pisemnych.

2) Projekty.

W trakcie roku szkolnego podawane są tematy prac do wyboru z historii (tzw. małe projekty). Każdy uczeń musi wykonać co najmniej jedną pracę w semestrze.

Skala ocen zgodna ze skalą prac pisemnych.

3) Aktywność na lekcji.

Za aktywną pracę podczas lekcji, pracę w grupach, częste zabieranie głosu i zgłaszanie się do odpowiedzi (w zagadnieniach dotyczących danego tematu) uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

VI. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW Z OPINIĄ WYDANĄ PRZEZ PPP

W stosunku do uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną), stosowane są następujące ułatwienia:

1. Uczniowie mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (dotyczy to sprawdzianów)

Kryteria oceny:

100% - celujący

90 - 99% - bardzo dobry

70 - 89% - dobry

46 - 69% - dostateczny

26 - 45% - dopuszczający

0 - 25% - niedostateczny

2. Nauczyciel uwzględnia przy ocenianiu uczniów z orzeczoną dysleksją indywidualne wytyczne zapisane w poszczególnych opiniach (np. wolne tempo pracy – więcej czasu na sprawdzianach).

6. Zakres dostosowanie wymagań edukacyjnych na przedmiocie historia w zakresie pomocy psych.-pedag. dla uczniów klas IV - VI (dla każdego ucznia indywidualnie)

- nie odpytywać z czytania głośnego przed zespołem klasowym, w klasie uczeń powinien czytać tylko tekst wcześniej zadany do domu;
- nie ponaglać tempa czytania, nie wymagać czytania na czas – uczeń potrzebuje dłuższego czasu na analizę i syntezę czytanego tekstu, powinien wykonywać tę czynność w indywidualnym tempie;
- nie zadawać większej ilości tekstu do czytania, wyznaczyć tylko fragment do czytania głośnego – w domu tekst uczeń może czytać po cichu, może też przeczytać go uczniowi ktoś z rodziny;
- nie omawiać błędów ucznia wobec całej klasy;
- przy sporządzaniu notatek z lekcji zezwolić na używanie dyktafonu;
- ustalając semestralną, roczną, końcową ocenę z przedmiotu wziąć pod uwagę zdolność ucznia do logicznego myślenia, wnioskowania, abstrahowania, w wypowiedziach oceniać nie zasób słownictwa, lecz zawartość merytoryczną wypowiedzi ucznia;
- oceniając prace pisemne uwzględniać ich zawartość merytoryczną, argumentację,
- nie odpytywać ucznia przy tablicy – uczeń powinien odpowiadać z miejsca;
- nie porównywać jego odpowiedzi z odpowiedziami innych uczniów;

VII. USTALENIA KOŃCOWE

1. Oceniamy: systematycznie, rzetelnie, sprawiedliwie.
2. Oceny są jawne.
3. Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, np.
 - brak pracy domowej
 - brak zeszytu
 - brak pomocy potrzebnych do lekcji
 - niegotowość do odpowiedzi
4. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac klasowych i sprawdzianów.
5. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
6. Uczeń winien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją.
7. Aktywność na lekcji, np. częste zgłaszanie, udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywna praca w grupach może być oceniana plusami „+”. Za 5 „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
8. Przewidywaną ocenę półroczną i roczną nauczyciel podaje uczniowi na 14 dni przed radą klasyfikacyjną.
9. Tryb, warunki i sposoby uzyskania wyższej oceny z przedmiotu niż przewidywana.
 - 1) Za przewidywaną ocenę roczną lub końcową przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z terminem ustalonym w kalendarzu na dany rok szkolny, a nie zatwierdzoną jeszcze przez radę pedagogiczną.
 - 2) Rodzice/prawni opiekunowie ucznia mają prawo wnioskować na piśmie do nauczyciela przedmiotu o podwyższenie oceny z język polskiego obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od otrzymania informacji o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.
 - 3) We wniosku musi być określona ocena, o jaką ubiega się uczeń, oraz uzasadnienie prośby.
 - 4) Można ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy średnia ważona oceny proponowanej wynosi: 1.5; 2.5; 3.5; 4.5; 5.5.
 - 5) Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
 - a) przystąpienie do wszystkich przeprowadzonych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych i uzyskanie z nich ocen pozytywnych,
 - b) systematyczne prowadzenie zeszytu i wykonywanie zadań domowych,
 - c) skorzystanie ze wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy,
 - d) zaistnienie innych ważnych okoliczności uniemożliwiających uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana przez nauczyciela (np. długotrwała choroba, sytuacja rodzinna).
 - 6) Sposoby uzyskania oceny wyższej niż przewidywana:
 - a) Uczeń spełniający wszystkie warunki przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu.
 - b) W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w rozdziale 4 prośba ucznia zostaje odrzucona, a wychowawca lub nauczyciel odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
 - c) Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń.

- d) Poprawa oceny półrocznej, rocznej lub końcowej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń, lub ocenę wyższą.
- e) Ostateczna ocena półroczna, roczna lub końcowa nie może być niższa od oceny wcześniej proponowanej.
- f) Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowymi zasadami oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji nauczyciela przedmiotu.

10. Jeżeli przewidywaną oceną półroczną lub roczną jest ocena niedostateczna, nauczyciel ma obowiązek poinformować o niej ucznia, a poprzez wychowawcę rodziców (prawnych opiekunów) na piśmie w ustalonym terminie.

11. Ustalona przez nauczyciela na koniec roku szkolnego ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu zgodnie z zasadami określonymi w WZO.

VIII. EWALUACJA PZO

Ewaluacja ma na celu określenie efektów pracy dydaktycznej i wychowawczej, na którą mają wpływ: nauczyciel, uczniowie, rodzice.

1. Ewaluacja dokonywana będzie raz w roku.

2. Informacje zbierane będą:

- na podstawie wyników sprawdzianów umiejętności i kompetencji
- na podstawie wyników prac klasowych
- poprzez rozmowy z uczniami i rodzicami

PZO z historii zostały opracowane na podstawie:

1. Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania

2. Programów nauczania:

a) „WCZORAJ I DZIŚ” - PROGRAM NAUCZANIA OGÓLNEGO HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA W KLASACH IV–VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

b) „WCZORAJ I DZIŚ” - PROGRAM NAUCZANIA HISTORII W KLASACH 4–8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych Dz. U. 2017 poz. 1534.